

Fraza

- I. **Definiție**: Fraza este un enunț complex alcătuit din două sau mai multe propoziții. Numărul de propoziții din frază este egal cu numărul de predicate exprimate sau subînțelese.
- II. **Felul propozițiilor** (după rolul lor în frază):
1. **Propoziție principală**
 - care are autonomie sintactică în frază (înțeles de sine stătător)
 2. **Propoziție secundară sau subordonată**
 - depinde de un cuvânt/element regent dintr-o altă propoziție (care pentru aceasta constituie un centru), numită propoziție regentă;
 - propoziția regentă poate fi:
 - principală;
 - secundară.
- III. **Relațiile sintactice în frază**:
- A. **Relații de coordonare** – *între propoziții de același fel*, principale sau secundare
 - se realizează prin:
 - (a) Juxtapunere – marcată prin *virgulă* sau *punct-și-virgulă*;
 - (b) Joncțiune – marcată prin *conectori* (cuvinte de legătură) sau *elemente de relație*:
 - **Conjunții coordonatoare**:
 - Copulative: *și, nici*;
 - Disjunctive: *sau, ori, fie, ba*;
 - Adversative: *dar, iar, însă, ci, or*;
 - Concluzive: *deci*;
 - **Locuțiuni conjuncționale coordonatoare**:
 - Copulative: *precum și; cât și*;
 - Adversative: *numai că; doar că*;
 - Concluzive: *așa că*;

OBS: Punctuația:

- 1) *În fața conjuncțiilor adversative se pune virgulă*:

Ex. Am învățat, dar n-am știut.

2) Se pune virgulă între propozițiile coordonate disjunctiv când amândouă încep prin conjuncții perechi: sau ... sau

Ex. Sau înveți, sau mergi la plimbare.

3) Conjuncția coordonatoare „nici” cere virgulă înainte și când apare singură:

Ex. Nu vorbește, nici nu cântă.

4) Conjuncția coordonatoare „deci” nu se desparte când este așezată în interiorul propoziției (ex. A învățat, știe deci bine.), spre deosebire de adverbul „așadar”, care se desparte întotdeauna prin virgulă (ex. A învățat, știe, așadar, bine.)

B. Relații de subordonare – se realizează prin joncțiune, marcată prin unele elemente de relație:

1) Conjuncții subordonatoare: *dacă, de, ca ... să, că, să, căci, fiindcă, deoarece, întrucât, deși, încât.* + VERB

Ex. P.P. 1 P.S. 2
El știe că va reuși.

2) Locuțiuni conjuncționale subordonatoare: *cum că; precum că; ca și cum; fără să; pentru că; din cauză că; până când; după ce; pentru ca să; cu toate că; chiar dacă, etc.* + VERB

Ex. P.P. 1 P.S. 2
Am întârziat pentru că nu m-am trezit.

3) Pronume și adjective pronominale relative: *care, cine, ce, câți, ceea ce* (la toate cazurile):

Ex. P.P. 1 P.S. 2 2 1 1 2
Nu știu care va lua premiu. Fetele care au realizat decorurile sunt creative.

4) Pronumele și adjectivele pronominale nehotărâte (cu rol relativ): *oricare, oricine, orice, oricâți* (la toate cazurile):

Ex. P.P. 1 P.S. 2
Ea cântă pentru oricine apare la fereastră.

